

4.2.2016

На основу чл. 112. став 5. Статута Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, а у складу са чл. 11. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације Универзитета у Крагујевцу, декан Факултета доноси

РЕШЕЊЕ

Извештај бр. 01-233 од 1.2.2016. године Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата **Јоване Павићевић** под називом „Поетика драмског стваралаштва Саре Кејн у контексту нове британске драме“, ставља се на увид јавности објављивањем на сајт Универзитета у Крагујевцу у трајању од 30 дана.

Извештај се ставља на увид јавности у складу са последњим изменама и допунама Закона о високом образовању („Сл. гласник РС“ бр. 99/2014.).

Декан Факултета,

Radomir Tomić
Радомир Томић, ред. професор

Доставити:

- Универзитету у Крагујевцу,
- сајту ФИЛУМ-а
- архиви Факултета.

ЗАХТЕВ

ЗА ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОЈ ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Шифра _____ за _____ идентификацију
дисертације _____

Шифра УДК (бројчано) 821.111/2.2.09 Kane S. (043.3)

Веб адреса на којој се налази извештај Комисије о урађеној докторској дисертацији: www.filum.kg.ac.rs

СТРУЧНОМ ВЕЋУ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Молим да у складу са чл. _____ Закона о високом образовању и чл. _____ Статута Универзитета дате сагласност на извештај комисије о урађеној докторској дисертацији:

Назив дисертације: *Поетика драмског стваралаштва Саре Кејн у контексту нове британске драме*

Научна област УДК(текст): енглеска књижевност
Ментор и састав комисије за оцену дисертације:

1. Ментор: Др Радмила Настић, редовни професор, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, ужа научна област Енглеска књижевност и култура
2. Др Татјана Росић Илић, ванредни професор, Факултет за медије и комуникацију Универзитета Сингидунум, Београд, ужа научна област Теорија књижевности
3. Др Татјана Бијелић, ванредни професор, Филолошки факултет, Бања Лука, ужа научна област Специфичне књижевности, Англо-америчка књижевност

Главни допринос дисертације:

Дисертација темељито и критички приказује дијахрони и синхрони контекст настанка нове британске драме којој припада и ауторка Сара Кејн, и компетентно развија и спроводи методологију тумачења опуса ове ауторке. Значај и допринос ове дисертације леже колико у ослањању на досадашњу поетичку и драматуршку теорију и праксу, толико и у извођењу оригиналних закључака и метода. Дисертација показује значајан степен ерудиције кандидаткиње и домете њеног истраживачког потенцијала. Анализа је заснована на мноштву интертекстуалних аналогја и мултидисциплинарних знања и успешно до краја спроведена. Дисертацију одликује успешна комбинација критичког приказа хронологије и суштине новина у драми и пратећој теорији у протеклом веку, њиховог уграђивања у интерпретативни модел при анализи драма Саре Кејн, и диференцирања особених уметничких и теоријских претпоставки проистеклих из опуса ове ауторке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме и име кандидата: **Јована Павићевић**

Назив завршеног факултета: Филолошки факултет, Универзитет у Београду, Наставно одељење у Крагујевцу, Одсек за филологију, Група за енглески језик и књижевност

Година дипломирања: 2006.

Назив магистарског рада, односно докторског студијског програма: Наука о књижевности

Научно подручје: Филолошке науке

Година одбране:

Факултет и место:

Број публикованих радова: (навести рад који се тражи из члана 9. овог правилника): 11

1. 2009. Јована Павићевић, „Суђење Харолду Пинтеру“, у: *Наслеђе: часопис за књижевност, уметност и културу*, број 12, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, стр. 143-150. (УДК 792.9.091|(497.11)"2006", ISSN: 1820-1768, COBISS.SR-ID 158034444)
M51
2. 2009. Јована Павићевић, „Конституисање трећег рода у драми Психоза 4.48 Саре Кејн“, *Савремена проучавања језика и књижевности*, година I/књига 2, Зборник радова са I научног скупа младих филолога Србије, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, стр. 17-23. (УДК 821.111-

2.09 Kane S., ISBN 978-86-85991-17-2, COBISS.SR-ID 515596693) **M45**

3. 2010. Јована Павићевић, „Трансформација митског обрасца у драми Федрина љубав Саре Кејн“, *Зборник са Међународног научног скупа Језик, књижевност, промене: књижевна истраживања*, одговорни уредник проф. др Бојана Димитријевић, Филозофски факултет, Ниш, стр. 377-384. (ISBN 978-86-7379-205-7; УДК: 821.111.09-2 Кејн S.) **M14**
4. 2011. Јована Павићевић, „Драмски чин као изазов – Нова британска драма“, *Границе естетског и идеолошког у књижевности и језику*, *Зборник радова са научног скупа „Научна и духовна утемељеност друштвених реформи“*, Филозофски факултет, Бања Лука, стр. 72–79. (ISBN 978-99955-59-14-4 / COBISS.BH-ID 1980184) **M33**
5. 2011. Јована Павићевић, „Ружење ружног или театар трагичног смеха“, у: *Друштвене кризе и (српска) књижевност и култура*, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, стр. 177-188 (ISBN 978-86-85991-34-9; COBISS.SR-ID 187901196; УДК 792.2(497.11 Крагујевац) 82.0-22) **M45**
6. 2012. Јована Павићевић, „Слободно позориште Белорусије - повлашћено место егзиланата“ *Зборник са Међународног научног округлог стола ЕГЗИЛ(АНТИ): књижевност, култура, друштво*, уредник Драган Бошковић, стр. 241-254 (УДК 821.111.09 Pinter Н., COBISS.SR-ID 514617774, ISBN 978-86-85991-48-6) **M14**
7. 2012. Јована Павићевић, „Фрагменти позоришних остварења из Пољске, Велике Британије и Хрватске“, у: *Кораџи*, бр. 10-12, Народна библиотека „Вук Караџић“, Крагујевац, стр. 147-152. ISSN 0454-3556 **M53**
8. 2013. Јована Павићевић, „Модели љубави у драми Очишћени“, *Зборник радова са VII Међународног научног скупа Српски језик, књижевност, уметност*, књ. 2: *НЕМОГУЋЕ: Завет човека и књижевности*, одговорни уредник Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, стр. 337-346 (УДК 821.111-2.09 Кејн С., ISBN 978-86-85991-53-0, COBISS.SR-ID 201956108) **M14**
9. 2013. Јована Павићевић, „Ритуал, сценска игра и литургијска драма“, *Зборник радова са Међународног округлог стола Византија у (српској) књижевности и култури од средњег до двадесет и првог века*, уредник

Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, стр. 269-283 (УДК 82-2(495.02):792 Cottas V. 271.2-528(495.02), COBISS.SR-ID 514814638, ISBN 978-86-85991-57-8). М14

10. 2014. Јована Павићевић, „Дезаутоматизација и отуђење у савременом позоришту“, у: *Ускрснуће књижевности: 100 година Руског формализма*, уредник Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2014, стр. 195-203 (УДК 821.112.2-2.09 Brecht B. 821.161.1.09 Šklovskij V. B; ISBN 978-86-85991-69-1) М14

11. 2015. Јована Павићевић, „Трагични ритам радње у новој британској драми“, у: *Ријеч на граници култура*, Зборник радова са пете конференције Института за стране језике (ICIFL5) и Друштва за примењену лингвистику Црне Горе, уредници Весна Братић и Милица Вуковић, Подгорица, стр. 179-187 (UDK: 821.111.09-2; ISBN 978-86-85263-14-9 COBISS.CG-ID 28055312) М33

Назив и седиште организације у којој је кандидат запослен: **Филолошко-уметнички факултет, Универзитет у Крагујевцу**
Радно место: **асистент (област: Енглеска књижевност и култура)**

**ПОТВРЂУЈЕМО ДА КАНДИДАТ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ УТВРЂЕНЕ
ЧЛ. ____ ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ И ЧЛ. ____ СТАТУТА
УНИВЕРЗИТЕТА
У КРАГУЈЕВЦУ**

У прилогу вам достављамо: - Извештај комисије о оцени урађене докторске дисертације;

- Одлуку научно-наставног већа факултета о прихватању извештаја комисије о урађеној докторској дисертацији

Крагујевац, 1.2.2016. год.

ДЕКАН ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА

Ред. проф. Радомир Томић

ПРИМЉЕНО: 1. 2. 2016			
Орг. јед.	Б р о ј	Прилог	Вредности
01	233		

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ОДСЕКА ЗА ФИЛОЛОГИЈУ
ФИЛОЛОШКО-УМЕТНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

Наставно-научно веће Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу одлуком број 01-4563 од 27.11.2015. године, нас је предложило, а Стручно веће за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу на седници одржаној 9.12.2015. године (одлуком број 01-4732 од 10.12.2015) именовало у Комисију за оцену и одбрану докторске дисертације под називом *Поетика драмског стваралаштва Саре Кејн у контексту нове британске драме*, докторанткиње Јоване Павићевић. Захваљујући на поверењу подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

I Опис докторске дисертације

Докторска дисертација кандидаткиње Јоване Павићевић под називом *Поетика драмског стваралаштва Саре Кејн у контексту нове британске драме* садржи укупно 419 страница (формат А4, фонт Times New Roman, проред 1,5). Састоји се из следећих делова: Насловна страна, Идентификациона страница докторске дисертације, Садржај, Резиме и кључне речи на српском језику (стр.1-2), Резиме и кључне речи на енглеском језику (Summary and Key Words) (стр.2-4), Текст дисертације (стр.5-386), Литература (стр.387-419).

Текст дисертације састоји се из пет структурних и формалних делова: 1. Увод: Сара Кејн и онеобичавање драмских и позоришних конвенција у 20. веку (5-7), 2. Појам новине: натуралистичко-симболистичко раскршће, онеобичавање и експериментални приступи (8-91), 3. Зачетак нове британске драме (92-146), 4. Драмско стваралаштво Саре Кејн (147-373), 5. Закључак – Поетика Саре Кејн: новина као вечито стварање односа са читаоцима, гледаоцима и учесницима (374-386).

У уводном делу ауторка кратко износи опис теме своје дисертације са резимеом поглавља и главних теза које су у њима изнете. У другом поглављу *Појам новине: натуралистичко-симболистичко раскршће, онеобичавање и експериментални приступи*, полази се од чињенице да су приче о кризи, побуни и револуцији, које се налазе у основи раскршћа старог и новог, окосница теоријских разматрања драматургије двадесетог века кога су многи критичари прогласили веком драмске уметности. Криза је приказана као процес уочавања неадекватности дотадашњих приступа позоришту пред крај деветнаестог века, а не као јасан прекид са дотадашњим формама, те стога и као подстицај за сазревање теорије и праксе новог драмског и позоришног језика. У основи те кризе је било раздвајање субјективног и објективног као последица свеопштег отуђења и цепања јединствене визије, што се у драми огледа појавом једностраних перспектива.

У том смислу се Јована Павићевић фокусира на дефинисање појма новине и на расветљавање неких проблема при редефинисању теоријских појмова који су кључни за тумачење новонасталих промена са напоменом да је консензус скоро немогуће постићи. У циљу редефинисања појмовног апарата који је примењен на анализу драмског опуса Саре Кејн и њених савременика, а затим и приликом синтетисања изведених закључака у нови вид теорије, ауторка полази од корена модерне драме, односно од поетика Ибзена, Стриндберга и Чехова, које су биле усмерене на решавање кризе драмске форме превазилажењем њене једностраности. Иако су оваква разматрања опште место савремене теорије драме и културе, ова дисертација им је приступила на иновативан начин означавајући промене које су наведени аутори донели у драму натуралистичко-симболистичким раскршћем, и истичући онеобичавање и експеримент као његове главне поступке.

Супротно усвојеној идеји да је уметност мишљење у сликама којима се непознато чини познатим, онеобичавање као поступак у драми се ослања на достигнућа руских формалиста која воде ка супротном ефекту, односно представљању познатог у необичном светлу кроз одређену форму, чиме се избегава аутоматизација употребе језика и обнавља способност читаоца/гледаоца за свеже перспективе и другачије виђење.

Експеримент као кључни поступак у драматургији двадесетог века ауторка дисертације дефинише, ослањајући се на релевантну литературу, као употребу форме којом се, као и у егзактним наукама, испитују својства и

вредности одређене појаве или хипотезе, како би се стицањем искуства и увида установила њихова применљивост и подесност. Експеримент у драми је описан као однос према традицији, институцијама и комерцијалним приступима, а експериментално позориште је дефинисано као првенствено антинатуралистичко позориште које одбацује изједначавање уметости и стварности, и заокупљено је сталним испитивањем дистинкције између ове две области искуства, као и поступцима и формама које дело чине уметничким.

У оквиру прегледа антинатуралистичких тенденција модерне драме Јована Павићевић даје критичку хронологију кључних авангардних праваца и аутора, од Алфреда Жарија до Јежија Гротовског. Као други вид експерименталног позоришта ауторка затим разматра ритуални театар, полазећи од револуционарних претпоставки Антонена Артоа о немиметичком и мултикултуралном позоришту које су уграђене у скоро све значајне авангардне покрете друге половине двадесетог века. Ове поставке су имале значајног утицаја на Сару Кејн и такозвано искуствено позориште које инсистира на физичкој и чулној перцепцији као комплетнијој од перцепције само на вербалном, односно рационалном нивоу. Идеалу Артоовог позоришта највише се приближио Јежи Гротовски са концепцијом сиромашног позоришта које представу нуди као обред у којем глумац сопственим разоткривањем жртвује део личног сазнања и на тај начин разголићује и оно што лежи у другим људима. Позориште Гротовског је своје експерименте представљало у малим, интимним просторима у којима је једини инструмент било људско тело.

У циљу дефинисиња појма новине у драми, Јована Павићевић даље разматра теорију перформанса и постдрамско позориште. У оквиру теорије перформанса ослања се на теорију и праксу Ричарда Шекнера који је овај вид позоришне уметности први засновао као посебну дисциплину. Перформанс или извођење подразумева неку врсту трансформације која је у естетском смислу привремене природе, за разлику од ритуала као друштвене праксе који води ка трајним трансформацијама. Студије перформанса ослањале су се на антропологију, што Јована Павићевић разматра у светлу сарадње Шекнера са антропологом Виктором Тарнером, и на тај начин долази до свежих увида о искуственом театру коме припада Сара Кејн.

Најзад, историјско-теоријски увод дисертације осврће се и на најновију теорију такозваног „постдрамског позоришта,“ чији је зачетник немачки театролог Ханс-Тис Леман који се превасходно бавио изучавањем позоришног рада Бертолда Брехта и Хајнера Милера. Овај приступ, који се делимично преплиће са претходно разматраним теоријама перформанса и авангардног позоришта, нагласак ставља на недрамско у драми (гестови, визуелни елементи, музика) које постаје „текст“ у истој равни са лингвистичким изразом, обухватајући елементе савремене технологије попут филмске уметности и медија. Одлике таквог позоришта као процеса, су дисконтинуитет, фрагментарност, хетерогеност, деконструкција, плурализам, субверзија. У њему не треба тражити елементе традиционалне драме као што су дијалог, конфликт, лик, разрешење, нарација. У тим оквирима теоретичари разматрају опус Саре Кејн, тако да у овом одељку постаје сасвим јасна концепција Јоване Павићевић да поступним приказом свих аспеката драмске новине дође до најоптималнијег теоријског оквира за тумачење стваралаштва британске ауторке.

Треће поглавље докторске дисертације под насловом *Зачетак нове британске драме* почиње освртом на отварање нове сцене у позоришту Ројал Корт у Лондону, које је, почевши од 1955. године када је за уметничког директора изабран Џорџ Девин, омогућило препород британске драме отварањем врата младим ауторима и њиховим експериментима и новинама, и створило услове за појаву новог драмског сензибилитета током деведесетих година, коме је припадала и Сара Кејн. Приликом дефинисања овог новог сензибилитета Јована Павићевић успоставља везу са закључцима из претходног поглавља у којем је темељно представила појам новине и експеримента у савременој драми. Британска нова драма садржи неке карактеристике савремене драме уопште, али поседује и неке особености које Јована Павићевић компетентно образлаже, полазећи од превођења самог термина који је употребљен да означи ову драму – “in-yer-face theatre” - изразом искуствено позориште. Опредељењем за термин „искуствено позориште“ кандидаткиња наглашава својство овог позоришта да буде тотално искуство, и мисаоно и физичко, својим деловањем на рецепијента/(пожељно и) учесника у драмском чину на више нивоа истовремено, доводећи на тај начин до посебне врсте сазнања (условно катарзе) и обновљеног доживљаја трагичког искуства. Од посебног значаја је

укључивање у анализу не само естетског аспекта ове драматургије, већ и њеног друштвеног и политичког значаја као критичког става према актуелним догађајима. Ауторка даје кратак приказ и осталих британских и америчких представника нове драме.

Како је наведено у закључку трећег поглавља, четврто поглавље насловљено *Драмско стваралаштво Саре Кејн* усмерава се на стваралаштво ове британске уметнице у контексту који је претходно детаљно разматран и дефинисан. Сара Кејн је представљена као ауторка која припада британском искуственом театру, али која се издваја по самосвојном драмско/позоришном изразу којим тежи да постигне што већу истинитост свог исказа кроз прецизно формулисану и остварену визију. Поетика Саре Кејн је не само нова и експериментална већ и у сталном дијалогу са традицијом коју осавремењује. Њен израз је високо стилизован и апстрактан, са препознатљивим фрагментима историјске стварности. Драматургија ове ауторке усмерена је на постизање осећаја физичког контакта гледалаца са мислима и емоцијама приказаним на сцени. Методологија и стил дисертације прилагођени су појединачним драмама које се разматрају у под-поглављима. Драмски ликови Саре Кејн су анти-јунаци свесни друштвене и сопствене изопачености, што постаје очигледно већ у првој написаној и разматраној драми *Разнесени*, и што је најважнији елеменат поступка онеобичавања који се испољава кроз форму драме. Ова драма, која је директније од других драма Кејнове усмерена на критику друштвене стварности, у свом првом делу има привидно традиционалну структуру која користи елементе конвенционалног драмског дијалога и натуралистичког окружења. У другом делу драме, међутим, драмски сукоб се не развија у правцу расплета већ се окреће субјективном доживљају трауматичног кроз експериментисање с песничким језиком и фрагментарну драматургију. Драма *Федрина љубав* се разматра у контексту неколико класичних верзија мита и њихових уметничких обрада у делима Еурипида, Сенеке и Расина. У овој драми Кејнова ставља нагласак на проблем кризе идентитета младог протагонисте који, за разлику од Еурипидове и Сенекине драме, овде није идеализован већ је представљен као анти-херој. Драма *Очишћени* представља прекретницу у раду Саре Кејн, јер се у њој удаљава од реалистичког окружења и приближава нереалистичким облицима експресије. У овој драми, као и у следећој драми *Жудња*, у фокусу је љубавни дискурс, крајње онеобичен, с нагласком на моделима љубави који

излазе изван крутих оквира институција. *Жудња* је прва драма Кејнове без класичне радње и ликова, која подсећа на бујицу речи преломљених кроз свест четири лица у монодрамском стилу. Последња написана драма Саре Кејн и последња разматрана у овој дисертацији *Психоза у 4:48* представља највећи изазов за интерпретацију због сједињавања драмске форме и садржаја којег чини приказ потпуног распада сопства, а коју је, према властитом признању, ауторка написала под утицајем Артоове драматургије. Јована Павићевић је своју анализу засновану на мноштву интертекстуалних аналогича и мултидисциплинарних знања успешно до краја спровела.

У петом поглављу које представља закључак и носи поднаслов *Поетика Саре Кејн: новина као вечито стварање односа са читаоцима, гледаоцима и учесницима*, Јована Павићевић своди претходно изложене теоријске поставке и њихову примену у анализи појединачних драма Саре Кејн. Кандидаткиња наглашава како је суштина иновативности ове ауторке у перманентном настојању да што успешније комуницира своју поруку учесницима у драмском чину, на сцени и ван сцене, усмеравајући их ка непосредном, физичком доживљају приказаног садржаја. У том смислу је посебно значајна драматургија трауме као вида трагичког искуства, и њена сценска реализација кроз перформанс који, како и етимологија говори, представља извршење или довршење започетог процеса. Перформанс уметничко дело поставља у контекст културолошке производње чиме се показује његов лиминоидни карактер који се очитује и у комадима Саре Кејн који садрже фрагменте друштвене драме попут ратова, друштвене кризе, деградације институција и болести који се рефлектују кроз индивидуалне психичке трауме.

На самом крају рада приложена је потписана изјава о ауторству, затим изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторске дисертације, као и изјава о коришћењу дисертације.

II Оцена о испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Докторска дисертација Јоване Павићевић под насловом *Поетика драмског стваралаштва Саре Кејн у контексту нове британске драме* у погледу обима и квалитета испуњава услове задате пријављеном темом. Резултати истраживања представљени у овој дисертацији на 419 страна

текста дисертације и уз коришћење 469 библиографских јединица у великој мери доказују првобитно постављене хипотезе и разрешавају првобитне дилеме. Прецизним превођењем термина “in-yer-face theatre” као „искуствени театар“ а затим и његовим темељитим појашњењем одређује се суштина поетике и драматургије Саре Кејн. Увођењем теорије трауме као интерпретативног модела показује се степен одступања опуса Саре Кејн од традиционалне трагичке форме илустроване Фергасоновим термином „трагични ритам радње.“ Тумачењем облика лиминалности у стваралаштву Саре Кејн показује се његов лиминоидни карактер у смислу у којем га је описао Виктор Тарнер. Темелјито је појашњен континуитет присуства класичног мита код Саре Кејн и њених савременика, првенствено кроз анализу драме *Федрина љубав*. Критички угао виђења стварности и особен друштвени ангажман Саре Кејн приказује се на првом месту кроз анализу употребе цитатности, као и кроз тумачење претходно поменуте лиминоидности у ауторкином опусу.

III Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области и оцена њене оригиналности

Докторска дисертација Јоване Павићевић под насловом *Поетика драмског стваралаштва Саре Кејн у контексту нове британске драме* представља оригиналан допринос науци о књижевности и теорији драме и културе у Србији и региону, а преведена на енглески, уверени смо, студија заснована на овој дисертацији представљала би значајан допринос и британском и светском корпусу литературе из ове области. Основни разлог успешности ове дисертације лежи у доброј комбинацији критичког приказа хронологије и суштине новина у драми и пратећој теорији у протеклом веку, њиховог уграђивања у интерпретативни модел при анализи драма Саре Кејн, и диференцирања особених уметничких и теоријских претпоставки проистеклих из опуса ове ауторке.

IV Научни резултати докторске дисертације, применљивост и корисност резултата у теорији и пракси; начин презентовања резултата научној јавности

Докторска дисертација Јоване Павићевић под насловом *Поетика драмског стваралаштва Саре Кејн у контексту нове британске драме* је научно добро заснована, што проистиче колико из кандидаткињине надарености и ерудиције, толико и из опсежног и темељитог истраживања свог предмета, што је довело до многих оригиналних увида. На првом месту треба споменути заснивање методологије читања „текста“ Саре Кејн изведене из традиционалних и савремених теоријских и практичних приступа предметној материји, и личних увида и интуиција. Ради се о интердисциплинарном приступу који све нити значења повезује у јединствену синтезу. Дисертација сведочи о томе да је кандидаткиња обрадила обиман корпус секундарне литературе и да је део истраживања обавила на лицу места, у институцијама матичног језика и културе, то јест у једној од водећих светских библиотека, Британској библиотеци у Лондону, у радионици позоришта Ројал Корт у Лондону у којем се родила нова британска драма и где су драме Саре Кејн биле први пут изведене, као и на семинару на Универзитету у Единбургу на којем је предавач био Грејам Сондерс, аутор до сада најзначајније монографије о Сари Кејн. Ова чињеница потврђује раније изнету тврдњу да би монографија заснована на овој дисертацији преведена на енглески и друге светске језике имала проходност и у другим културама. Дисертација свакако може и треба да буде објављена на српском језику како би била на располагању научној јавности из уже научне области али и шире, и како би могла да се користи као приручник на сва три нивоа студија књижевности, драмских уметности и културе у ширем смислу.

V Преглед остварених резултата рада кандидата у одређеној научној области

Јована Павићевић је објавила једанаест радова у часописима високих категорија и до сада учествовала са рефератом на једанаест научних скупова.

Објављени научни радови:

1. 2009. Јована Павићевић, „Суђење Харолду Пинтеру“, у: *Наслеђе: часопис за књижевност, уметност и културу*, број 12, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, стр. 143-150. (УДК 792.9.091|(497.11)"2006", ISSN: 1820-1768, COBISS.SR-ID 158034444) **M51**.
2. 2009. Јована Павићевић, „Конституисање трећег рода у драми Психоза 4.48 Саре Кејн“, *Савремена проучавања језика и књижевности*, година I/књига 2, Зборник радова са I научног скупа младих филолога Србије, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, стр. 17–23. (УДК 821.111-2.09 Kane S., ISBN 978-86-85991-17-2, COBISS.SR-ID 515596693) **M45**.
3. 2010. Јована Павићевић, „Трансформација митског обрасца у драми Федрина љубав Саре Кејн“, *Зборник са Међународног научног скупа Језик, књижевност, промене: књижевна истраживања*, одговорни уредник проф. др Бојана Димитријевић, Филозофски факултет, Ниш, стр. 377-384. (ISBN 978-86-7379-205-7; УДК: 821.111.09-2 Кејн S.) **M14**.
4. 2011. Јована Павићевић, „Драмски чин као изазов – Нова британска драма“, *Границе естетског и идеолошког у књижевности и језику*, *Зборник радова са Научног скупа „Научна и духовна утемељеност друштвених реформи“*, Филозофски факултет, Бања Лука, стр. 72–79. (ISBN 978-99955-59-14-4 / COBISS.BH-ID 1980184) **M33**.
5. 2011. Јована Павићевић, „Ружење ружног или театар трагичног смеха“, у: *Друштвене кризе и (српска) књижевност и култура*, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, стр. 177-188 (ISBN 978-86-85991-34-9; COBISS.SR-ID 187901196; УДК 792.2(497.11 Крагујевац) 82.0-22) **M45**.
6. 2012. Јована Павићевић, „Слободно позориште Белорусије - повлашћено место егзиланата“ *Зборник са Међународног научног округлог стола ЕГЗИЛ(АНТИ): књижевност, култура, друштво*, уредник Драган Бошковић, стр. 241-254 (УДК 821.111.09 Pinter H., COBISS.SR-ID 514617774, ISBN 978-86-85991-48-6) **M14**.
7. 2012. Јована Павићевић, „Фрагменти позоришних остварења из Пољске, Велике Британије и Хрватске“, у: *Кораџи*, бр. 10-12, Народна библиотека „Вук Караџић“, Крагујевац, стр. 147-152. ISSN 0454-3556 **M53**.

8. 2013. Јована Павићевић, „Модели љубави у драми Очишћени“, Зборник радова са VII Међународног научног скупа Српски језик, књижевност, уметност, књ. 2: *НЕМОГУЋЕ: Завет човека и књижевности*, одговорни уредник Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, стр. 337-346 (УДК 821.111-2.09 Кејн С., ISBN 978-86-85991-53-0, COBISS.SR-ID 201956108) **M14**.
9. 2013. Јована Павићевић, „Ритуал, сценска игра и литургијска драма“, Зборник радова са Међународног округлог стола *Византија у (српској) књижевности и култури од средњег до двадесет и првог века*, уредник Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, стр. 269-283 (УДК 82-2(495.02):792 Cottas V. 271.2-528(495.02), COBISS.SR-ID 514814638, ISBN 978-86-85991-57-8). **M14**.
10. 2014. Јована Павићевић, „Дезаутоматизација и отуђење у савременом позоришту“, у: *Ускрснуће књижевности: 100 година Руског формализма*, уредник Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2014, стр. 195-203 (УДК 821.112.2-2.09 Brecht В. 821.161.1.09 Šklovskij V. В; ISBN 978-86-85991-69-1) **M14**.
11. 2015. Јована Павићевић, „Трагични ритам радње у новој британској драми“, у: *Ријеч на граници култура*, Зборник радова са пете конференције Института за стране језике (ICIFL5) и Друштва за примењену лингвистику Црне Горе, уредници Весна Братић и Милица Вуковић, Подгорица, стр. 179-187 (UDK: 821.111.09-2; ISBN 978-86-85263-14-9 COBISS.CG-ID 28055312) **M33**.

Учешће на научним скуповима:

1. Јована Павићевић, „Конституисање трећег рода у драми Психоза 4.48 Саре Кејн“, усмено излагање на I Научном скупу младих филолога Србије Савремена проучавања језика и књижевности на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу (14. фебруар 2009).
2. Јована Павићевић, “Political, aesthetic and moral issues of contemporary British drama: Harold Pinter and Sarah Kane”, усмено излагање на Међународној конференцији Language, literature and cultural policies – from

evolution to involution, која је организована на Универзитету у Крајови, Румунија, (2-4. октобар 2009).

3. Јована Павићевић, „Драмски чин као изазов – Нова британска драма“, усмено излагање на Научном скупу Бањалучки новембарски сусрети (на тему Научна и духовна утемељеност друштвених реформи), Филозофски факултет Бања Лука (27. и 28. новембар 2009).

4. Јована Павићевић, „Модели љубави и насиља у драми Очишћени Саре Кејн“, усмено излагање на II Научном скупу младих филолога Србије Савремена проучавања језика и књижевности на Филолошко-уметничком факултету Универзитета у Крагујевцу (6. март 2010).

5. Јована Павићевић, „Трансформација митског обрасца у драми Федрина љубав Саре Кејн“, усмено излагање на конференцији Језик, књижевност, промене, Филозофски факултет у Нишу (24. април 2010).

6. Јована Павићевић, “Environment beyond the room of the Serbian theatre”, усмено излагање на Међународној конференцији Pinter Abroad: Other Stages, Other Rooms, Универзитет у Марибору, Словенија, (22-24. септембар 2011);

7. Јована Павићевић, “Models of love and sexuality in Sarah Kane’s play Cleansed”, усмено излагање на Међународној конференцији The 2nd Biannual Irish Sexuality Studies Conference: Self, Selves and Sexualities, Dublin City University, Ирска (8-10. март 2012).

8. Јована Павићевић, „Модели љубави у драми Очишћени“, усмено излагање на VII Међународном научном скупу Српски језик, књижевност, уметност у организацији Филолошко-уметничког факултета (Крагујевац, 26-27. октобар 2012).

9. Јована Павићевић, „Слободно позориште Белорусије - повлашћено место егзиланата“ усмено излагање на Међународном научном округлом скупу ЕГЗИЛ(АНТИ): књижевност, култура, друштво, у организацији Филолошко-уметничког факултета (Врњачка Бања, 28-29. октобар 2012).

10. Јована Павићевић, „Ритуал, сценска игра и литургијска драма“, усмено излагање на Међународном научном округлом скупу Византија у (српској) књижевности и култури од средњег до двадесет и првог века, у организацији Филолошко-уметничког факултета (Златибор, 02-04. новембар 2013).

11. Јована С. Павићевић, „Трагични ритам радње у новој британској драми“, усмено излагање на 5. Међународној конференцији Ријеч на граници култура, Универзитет Црне Горе (Подгорица, 12-13. јун 2014).

VI Закључак и препорука

Дисертација Јоване Павићевић *Поетика драмског стваралаштва Саре Кејн у контексту нове британске драме* у свему испуњава захтеве академских критеријума и савремене књижевно-историјске, књижевно-теоријске и културолошке науке. Дисертација је потврдила и разјаснила почетне хипотезе и пружила нове увиде. Кроз садржај дисертације је темељито и критички приказан дијахрони и синхрони контекст настанка нове британске драме којој припада и ауторка Сара Кејн, и компетентно изведена методологија тумачења опуса ове ауторке. Значај и допринос ове дисертације леже колико у ослањању на досадашњу поетичку и драматуршку теорију и праксу, толико и у извођењу оригиналних закључака и метода. Дисертација показује значајан степен ерудиције кандидаткиње и домете њеног истраживачког потенцијала.

Стога комисија с пуном одговорношћу предлаже Наставно-научном већу Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу да прихвати позитивну оцену докторске дисертације Јоване Павићевић *Поетика драмског стваралаштва Саре Кејн у контексту нове британске драме*, и омогући кандидаткињи јавну одбрану пред комисијом у истом саставу.

КОМИСИЈА

1. Др Радмила Настић, редовни професор,
Филолошко-уметнички факултет у
Крагујевцу,
ужа научна област Енглеска књижевност и
култура

Радмила Настић

2. Др Татјана Росић-Илић, ванредни професор,
Факултет за медије и комуникацију
Универзитета Сингидунум, Београд, ужа
научна област Теорија књижевности

Татјана Росић Илић

3. Др Татјана Бијелић, ванредни професор,
Филолошки факултет, Бања Лука, ужа
научна област Специфичне књижевности,
Англо-америчка књижевност

Татјана Бијелић

Крагујевац, 28.01.2016